

Konkurences padome

Mazvērtīgās koksnes produktu izmantošanas tirgus uzraudzība Kopsavilkums un secinājumi (2019)

Uzraudzības tvērums

- 1 Konkurences padome (turpmāk – KP) praksē iepriekš¹ jau ir pētījusi meža nozari, taču tādi mazvērtīgās koksnes produkti kā zemas kvalitātes apaļkoksne, šķelda un skaida līdz šim padziļināti nav pētīti. Vienlaikus, attīstoties granulu ražošanai un šķeldas kā industriālā kurināmā izmantošanai, minētie koksnes veidi ir kļuvuši pieprasīti un tāpēc konkurence šo produktu realizācijā/iepirkšanā kļuvusi nozīmīga, jo ir plašs šo produktu pircēju loks. Tie ir enerģijas ražotāji, vairumtirgotāji, granulu, plātņu u.c. produktu ražotāji.
- 2 KP 08.02.2019. uzsāka tirgus uzraudzību, lai izvērtētu konkurences apstākļus mazvērtīgās koksnes produktu tirgos, galvenokārt analizējot divus mazvērtīgās koksnes veidus – šķeldu un skaidu, t.i., vērtējot situāciju šo mazvērtīgās koksnes produktu tirgu dažādos līmeņos.
- 3 Uzraudzības ietvaros noteikti būtiskākie tirgus dalībnieki gan mazvērtīgās koksnes ražotāju, gan arī iepircēju līmenī, novērtēta konkurences situācija tirgū, kā arī pārbaudīts, vai mazvērtīgās koksnes tirgus dalībnieku darbībās nav saskatāmas pazīmes, kas liecinātu par to darbību neatbilstību Konkurences likuma noteikumiem.
- 4 Uzraudzības laikā iegūta informācija par laika periodu no 2015. līdz 2018. gadam, tai skaitā izvērtējot situāciju mazvērtīgo produktu tirgos 2017. gada nogalē un 2018. gada sākumā, kad saistībā ar klimatiskajiem apstākļiem nozarē bija radušies ārkārtas apstākļi, jo ilgstošu lietavu dēļ tirgus dalībniekiem ilgu laika posmu nebija iespējams veikt mežizstrādi, jo ar tehniku nebija iespējams izvest kokmateriālus no meža.
- 5 Krīzes vadības padome² minētos apstākļus atzina par valsts mēroga dabas katastrofu. Minētā problēma izraisīja būtisku koksnes cenu pieaugumu, tai skaitā arī mazvērtīgajai koksnei. Šis cenu paaugstinājums nozīmīgāk izpaudās piegādes darījumos ar pircējiem (enerģijas ražotājiem, granulu un plātņu ražotājiem), kas atrodas valsts centrālajā daļā un ostu teritorijās.
- 6 Tirgus uzraudzībā tika iegūta informācija no lielākajām zāgētavām, uzņēmumiem, kuri veic mežizstrādi, kā arī no būtiskākajiem mazvērtīgās koksnes produktu patērētājiem (enerģijas, plākšņu un granulu ražotājiem), tostarp informācija par minēto produktu pirkšanas un pārdošanas cenām no 2015. līdz 2018. gadam.
- 7 Tā kā vieni no galvenajiem mazvērtīgās koksnes pircējiem, kas iepērk visus mazvērtīgās koksnes veidus, ir granulu ražotāji, lai iegūtu informāciju par pilnu mazvērtīgās koksnes aprites ciklu no izejvielu ražošanas un iepirkšanas līdz gatavās produkcijas ražošanai un pārdošanai, kā arī lai novērtētu konkurences situāciju šī produkta tirdzniecības līmenī, uzraudzības laikā tika vērtēta arī granulu ražošana un realizācija.

Mazvērtīgās koksnes produktu tirgus

- 8 Koksne ir atjaunojams dabas resurss, kuru veido koku stumbru un zaru daļa. Viens no koksnes veidiem ir mazvērtīgā koksne, kuru iegūst ciršanas/zāgēšanas un kokapstrādes procesā. Mazvērtīgās koksnes veidi ir malka, šķelda, skaidas, koksnes atlikumi u.c. Kā

¹ KP 14.02.2003. lēmums Nr. 8 „Par Stora Enso Oyj un AS Sylvester Grupas apvienošanu”, KP 14.02.2007. lēmums Nr. 9 „Par SIA „Vika Timber” un SIA „Vika Wood” 17.10.2006. ziņojumu par apvienošanu”, KP 29.01.2015. lēmums Nr. 3 „Par SIA „Kubit” un AS „Saldus Mežrūpniecība” apvienošanu”, u.c.

² Krīzes vadības padomes 28.12.2017. ārkārtas sēdes protokols Nr. 5.

izejvielu ir iespējams izmantot visus minētos mazvērtīgās koksnes veidus. Uzraudzības ietvaros apskatīta šķeldas un skaidu ražošana un realizācija.

9 Šķeldas galvenie veidi ir:

- šķelda, kas tiek ražota no ciršanas atliekām mežsaimniecībās, no apauguma un sīkkoksnes, t.i., kurināmā (zaru) šķelda (enerģētiskā šķelda);
- šķelda no zemas kvalitātes apalkoksnes (tehnoloģiskā šķelda);
- celulozes šķelda un industriālā šķelda (kokrūpniecības blakusprodukti).

Nozarē tiek izmantoti arī citi šķeldas nosaukumi, piemēram, meža šķelda, malkas šķelda, nomaju šķelda u.c.

10 Kurināmo (zaru) šķeldu un tehnoloģisko šķeldu izmanto enerģijas ražošanai (gan publiskās, gan privātās sektora siltumapgādes organizācijās), kā arī to iepērk granulu un plātņu ražotāji. Šiem šķeldu veidiem ir plašākās izmantošanas iespējas. Industriālo šķeldu galvenokārt izmanto granulū ražošanā. Savukārt celulozes šķelda lielākoties tiek izmantota celulozes ražošanai, un tāpēc to eksportē.

11 Izpētes laikā iegūtā informācija norāda, ka starp šķeldas veidiem ir cenas atšķirības. Celulozes šķelda ir būtiski dārgāka par pārējiem šķeldas veidiem, tai seko tehnoloģiskā un industriālā šķelda, bet vislētākā ir kurināmā (zaru) šķelda. Ievērojot minēto un definējot svarīgākos kvalitātes kritērijus, konkrētu lietu izpētes ietvaros šķeldas tirgu būtu pamatoti segmentēt/definēt sīkāk, apskatot atsevišķi kurināmo (zaru) šķeldu, tehnoloģisko šķeldu un celulozes šķeldu.

12 Skaidas galvenokārt tiek iedalītas divējādi – zāgskaidas un ēvejskaidas. Uzņēmumi, kas iepērk šķeldu un skaidas (arī citus mazvērtīgās koksnes veidus), atbilstoši savā ražošanā izmantotajai tehnoloģijai nosaka parametrus (mitrums, pelnu saturs, frakcijas lielums, pieļaujamie piemaisījumi, u.c.), kuriem attiecīgajam mazvērtīgās koksnes veidam ir jāatbilst.

13 Skaidu kā produkta pielietojums ir šaurāks nekā šķeldai, un arī cenu tendences ir atšķirīgas. Tas ļauj secināt, ka skaidas un citi mazvērtīgās koksnes produkti var tikt segmentēti atsevišķi.

14 Pēdējos trīs, četros gados mazvērtīgās koksnes produktu izmantošanas tirgus Latvijā ir būtiski attīstījušies. Izaugsmi veicinošie faktori ir granulū patēriņa pieaugums pasaulē un šķeldu izmantošanas tehnoloģiju attīstība Latvijas teritorijā. Minētie apstākļi veicināja granulū ražošanas attīstību un šķeldas katlumāju un koģenerācijas staciju izveidošanu Latvijas teritorijā. Latvijā attīstās gan kokskaidu plātņu, gan bloku ražošana. Mazvērtīgā koksne tiek arī eksportēta un importēta.

Normatīvais regulējums

15 Meža nozares tiesiskais regulējums izriet no Meža likuma. Nozarē jāievēro arī Eiropas Savienības (turpmāk – ES) normatīvais regulējums – ES Kokmateriālu regula [*EU Timber Regulation – EUTR*] (turpmāk – Regula), kas ES dalībvalstīs stājās spēkā 2013. gada 3. martā. Regula nosaka, ka ES tirgū ir aizliegts laist apgrozībā nelikumīgi iegūtus kokmateriālus un no šādiem izejmateriāliem ražotus koka izstrādājumus un ikvienam tirgus dalībniekam ir pienākums veikt likumības pārbaudes un pārliecināties, vai koksne iegūta legāli. Lai nodrošinātu kokmateriālu izsekojamību, tiek izmantotas dažādas sertifikācijas metodes, t.i., FSC, PEFC, SBP, DINplus u.c. Vienlaikus jānorāda, ka nozares normatīvais regulējums neaptver nosacījumus, kuriem varētu būt nozīme šīs uzraudzības kontekstā.

Tirgus struktūra

Piegādes puses raksturojums

- 16 Latvijā ir attīstīts zāgētavu tīkls (ap 60 salīdzinoši lielu kokapstrādes uzņēmumu³), kuru ražošanas procesā rodas blakusprodukti – skaida un celulozes šķelda (zāgētavas ražo arī industriālo šķeldu). Savukārt mežizstrādes uzņēmumi galvenokārt ražo kurināmo (zaru) šķeldu. Izpētes laikā iegūtā informācija liecina, ka minēto produktu tirgos piedāvājuma pusē darbojas liels skaits spēcīgu tirgus dalībnieku, kuru apgrozījums rodas ne tikai no kokapstrādes, bet arī no citiem darbības veidiem – mežizstrādes, koksnes pirkšanas un pārdošanas, koksnes tirdzniecības un eksporta, granulu ražošanas u.c. Minētie fakti liecina par attīstītu konkurenci šķeldas un skaidu tirgu piegādes pusē.
- 17 Visbiežāk uzņēmumi piegādes pusē ražo un pārdod diversificētu galaproduktu (zāģbaļķus, mazvērtīgo koksni u.c.). Visvairāk ražotāju/pārdevēju ir kurināmai (zaru) šķeldai un tehnoloģiskajai šķeldai, jo to realizē liela daļa uzņēmumu, kuri nodarbojas ar mežizstrādi. Tāpēc šo produktu tirdzniecībā ir attīstīta konkurence gan reģionālā, gan visas Latvijas teritorijā. Viens no nozīmīgākajiem piegādātājiem šajā tirgus segmentā ir AS „Latvijas valsts meži”.

Pieprasījuma puses raksturojums

- 18 Galvenie mazvērtīgās koksnes pircēji (uzņēmumi) ir enerģijas ražotāji (publiskās un privātās siltumapgādes organizācijas, koģenerācijas stacijas), kokskaidu plātņu, granulu ražotāji un koksnes eksportētāji. Gan kokskaidu plātņu, gan granulu ražotāji izmanto vairākus minēto produktu veidus (tehnoloģisko un enerģētisko koksni, malku, skaidas, šķeldu ,u.c.). Lielu mazvērtīgās koksnes produktu apjomu iepērk Graanul Invest grupas uzņēmumi (SIA „Graanul Pellets”, SIA „Graanul Invest”, SIA „LATGRAN”, u.c.), SIA „Kronospan Rīga”, SIA „Fortum Latvia”, AS „RĪGAS SILTUMS”, SIA LSEK „LASKANA” un SIA „Metsa Forest Latvia”. Nozarē darbojas arī daudzi citi mazāki mazvērtīgās koksnes pircēji. Vēl tirgū darbojas uzņēmumi, kuri ir gan vairāku mazvērtīgās koksnes veidu ražotāji, gan pircēji, piemēram, SIA „PATA”.
- 19 Izpētē iegūtā informācija liecina, ka skaidu galvenie pircēji ir granulu ražotāji, no kuriem lielākie Latvijā ir Graanul Invest grupas uzņēmumi. Atsevišķi tirgus dalībnieki norādījuši, ka citi skaidu pircēji nespēj radīt pietiekošu konkurences spiedienu un minētajiem uzņēmumiem, tāpēc skaidu tirgū līdz šim nav bijusi pietiekoša konkurence. Vienlaikus uzraudzībā konstatēts, ka samazinātā konkurence skaidu pircēju starpā tirgū būtiski neietekmē kopējo konkurences situāciju šajā segmentā.

Cenu un pieprasījumu ietekmējošie faktori iepirkuma tirgos

- 20 Konkurenci ietekmējošie faktori ir produkta pieprasījums un cena. Uzņēmumi ir norādījuši, ka sarežģītāk ir atrast pircējus skaidai, jo to galvenokārt izmanto tikai granulu ražotāji. Turklāt problemātiku rada situācija, ka tirgus pieprasījuma pusē ir nozīmīgs skaidu pircējs – Graanul Invest grupas uzņēmumi, kuriem ir vienoti iepirkšanas noteikumi. Atsevišķi skaidu piegādātāji ir norādījuši uz problēmu, ka tiem ir grūtības vienoties par sadarbības noteikumiem.
- 21 Celulozes šķeldu Latvijā realizē maz, pamatā tā tiek eksportēta, lokālā konkurence šim produktam ir ierobežota, tādējādi uzņēmumi ir atkarīgi no citu valstu ražotāju pieprasījuma.
- 22 Vairāki uzņēmumi ir norādījuši uz skaidu cenu kritumu (aptuveni par 10%) 2016. un 2017. gadā. Arī šķeldai minētajā laika periodā atsevišķiem uzņēmumiem bija vērojama

³ SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts”, BALTIJAS VALSTU KOKSNES PRODUKTU TIRGUS MONITORINGS.

cenās samazināšanās tendence. Daži uzņēmumi norādīja, ka šo procesu nevar saistīt ar globālām tirgus norisēm, jo 2016. un 2017. gadā globālais enerģētisko produktu realizācijas tirgus bija stabils. Savukārt atsevišķi aptaujātie tirgus dalībnieki šo cenu pazeminājumu saistīja ar to, ka granulu tirdzniecībā 2016. gadā bija krīze un granulu cena samazinājās, kas ietekmēja arī granulu izejvielu cenu. Taču minēto mazvērtīgās koksnes produktu iepirkuma cenās samazinājās ne tikai granulu ražotājiem, bet arī atsevišķiem izpētē apskatītajiem siltumenerģijas ražotājiem. Uzraudzībā iegūtā informācija nesniedz objektīvu skaidrojumu, kas izraisīja šo cenu pazeminājumu un kāpēc tas skāra ne tikai granulu ražošanas nozari, bet arī citas nozares.

- 23 Savukārt 2018. gada sākumā notika būtisks visu mazvērtīgās koksnes produktu cenu pieaugums, kuru izraisīja nelabvēlīgie laika apstākļi un tiem sekojošais mazvērtīgās koksnes produktu deficīts, kas to piegādātājiem jāva nozīmīgi palielināt cenas (vidēji 20-45%, dažkārt cenu palielinājums sasniedza pat 70%).
- 24 Viens no izmaksas un cenu ietekmējošiem faktoriem ir arī mazvērtīgās koksnes transportēšanas attālums - t.i., cik tālu attiecīgo mazvērtīgās koksnes veidu ir izdevīgi transportēt. Aptaujāto uzņēmumu sniegtā informācija liecina, ka ir vairāki faktori, no kuriem atkarīgs, cik tālu ir ekonomiski pamatoti transportēt katru no mazvērtīgās koksnes veidiem. Liela nozīme ir ražotnes atrašanās vietai, pārstrādei nepieciešamo izejvielu apjomam, izmantotajām ražošanas tehnoloģijām, kā arī attiecīgā mazvērtīgās koksnes produkta veida pieejamībai reģionālajā un starptautiskajā tirgū. Vēl svarīga ir cirsmu atrašanās vieta un izvietojums, to lielums, cirsmu koncentrācija, atļautais cirtes veids, sugu sastāvs, izstrādes apstākļi, pieejamā infrastruktūra un citi apstākļi, kas ietekmē transportēšanas attālumu un arī izmaksas. Jo lielāka cena piegādes vietā, jo lielāks ir varbūtējais transportēšanas attālums, no kura var veikt koksnes produktu piegādi.
- 25 Vērtējot KP pieejamo informāciju, secināms, ka 2016.-2018. gadā piedāvājumu un pieprasījumu, kā arī cenu ietekmēja dažādi ārēji ar tirgu saistīti faktori – granulu pieprasījuma un cenās kritums 2016. gadā, kas dabiski ietekmēja lejupējos tirgos iepirktais mazvērtīgās koksnes izejvielas cenu, kā arī izejvielas cenās pieaugums 2018. gadā saistībā ar nelabvēlīgiem laikapstākļiem. Minētie faktori ir tādi, kas gan mazvērtīgās koksnes piegādātājiem, gan pircējiem, slēdzot līgumus būtu jāvērtē kā jebkuri citi uzņēmējdarbības riski.

Konkurences vērtējums iepirkuma tirgū

- 26 Izpētes laikā iegūtā informācija liecina, ka konkurence dažādu mazvērtīgās koksnes produktu iepirkuma tirgos gan piegādes, gan pieprasījuma pusē ir salīdzinoši nozīmīga, īpaši valsts centrālajā daļā un ostu tuvumā, kur ir augstāks minēto produktu cenu līmenis, nekā, piemēram, Latgalē. Arī AS „Latvijas valsts meži” par saviem realizētajiem mazvērtīgās koksnes produktiem ir norādījusi, ka *tirgus aizvien ir ļoti svārstīgs un reģionāli izteikti atšķirīgs. Ir reģioni, tajā skaitā Kurzeme, Zemgale, Pierīga, Rīga, kur pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, un ir reģioni, īpaši Austrumvidzeme un Latgale, kur piedāvājums ir lielāks nekā reģionālais pieprasījums un patēriņš.*
- 27 Starp pircējiem, kas iepērk šķeldu siltuma ražošanai, konkurence un pieprasījums pēc šķeldas pēdējos piecos gados ir būtiski pieaudzis. Šķeldu (kurināmās (zaru) šķeldas) katlu māju skaita pieaugums tika sasniegts, pateicoties jaunām koksni patērējošām centralizētās apkures un koģenerācijas jaudām, kas aizvietoja citus energoresursus - dabas gāzi un naftas produktus. Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem piecu gadu laikā (no 2014. līdz 2018. gadam) šķeldu katlu māju saražotais siltumenerģijas daudzums ir būtiski pieaudzis⁴. Izpētē aptaujātie enerģijas ražotāji ir norādījuši, ka lielākoties nav saskārušies ar grūtībām šķeldas iegādē un konkurence starp piegādātājiem ir pietiekama. Atsevišķi uzņēmumi ir norādījuši uz problemātiku šķeldas iegādē 2017. gada nogalē un 2018. gadā, kad nozarē bija krīze.

⁴ Centrālās statistikas pārvaldes datubāzes. Pieejams: https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/vide/vide_energetika_ikgad/ENG100.px/table/tableViewLayout1/

- 28 Uzņēmumi, kas iepērk eksportam mazvērtīgo koksni, tai skaitā šķeldu un skaidas, un darbojas ostās, norādīja, ka par konkurentiem uzskata līdzvērtīgos uzņēmumus, kuri veic darbību attiecīgo ostu teritorijās vai lielākos nozares uzņēmumus. Uzņēmumiem nav bijušas problēmas mazvērtīgas koksnē iepirkšanā.
- 29 Arī citi mazvērtīgās koksnē produktu pircēji, piemēram, granulu un plātņu ražotāji, nav norādījuši, ka ir problemātiski iegādāties šos produktus, vienlaikus norādot uz salīdzinoši spēcīgo konkurenci starp pircējiem un iepriekš minēto krīzes situāciju. Vairāki lieli mazvērtīgās koksnē pircēji norāda uz konkurenci ar Skandināvijas uzņēmumiem, kuru piegādātāji aktīvi darbojas Latvijas teritorijā, kas ietekmē minēto produktu cenu līmeni Latvijas tirgū. Izpētē iegūtā informācija liecina, ka notiek aktīva mazvērtīgās koksnē produktu un no tiem izgatavotās produkcijas tirdzniecība uz ārvalstīm.
- 30 Izpētes laikā netika iegūta informācija, kas norādītu, ka mazvērtīgās koksnē ražotāju un iepircēju savstarpējā sadarbībā tiek uzspiesti nepamatoti līguma nosacījumi. Līgumu sadarbības nosacījumus pamatā diktē dabiski tirgu ietekmējoši faktori (piem., pieprasījuma izmaiņas, laikapstākļi un radies mazvērtīgās koksnē deficīts u.c.). Jau noslēgtos līgumos noteikto saistību izpildes pienākums vai grūtības izpildīt pamatā ir vērtējams civiltiesību tvērumā.
- 31 Vērtējot piegādātāju atkarību no iepircējiem, norādāms, ka mazvērtīgās koksnē ražotājiem šis produkts ir viens no tiem, kas rodas koksnē pārstrādes procesā un parasti to ražoto produktu klāsts (piemēram, zāģētavām) ir pietiekami diversificēts starp dažādiem iepircējiem. Tas samazina riskus iespējamām tirgus varas izpausmēm iepirkuma tirgū. Turklāt, kaut arī tirgus iepircēju pusē atsevišķos augšupējos tirgos kā granulu ražošana var tikt vērtēta kā koncentrēta un iepirkuma tirgū transportēšanas izmaksu ietekme uz pārdošanas cenu var samazināt pārslēgšanās iespējas plašākā ģeogrāfiskā teritorijā, tomēr no iegūtās informācijas no mazvērtīgas koksnē ražotājiem un piegādātājiem var secināt, ka iespējas pārslēgties uz citiem iepircējiem ir pietiekamas.

Granulu ražošanas tirgus struktūra

- 32 Uzraudzības laikā padziļināti tika novērtēta granulu ražošana un realizācija. Secināts, ka Latvijā ir attīstīta granulu ražošanas nozare. Izpētē iegūtā informācija liecina, ka Graanul Invest grupa (tajā ietilpstošie granulu ražotāji) pēc saražotā granulu apjoma ir būtiskākā nozarē, kas saražo aptuveni pusi no Latvijā saražotajām granulām.
- 33 SIA „Avoti SWF”, SIA „AKZ” un SIA „Staji” ir granulu ražotāji, kuriem granulu ražošana ir tikai viens no darbības veidiem un kā izejviela tiek izmantoti citos ražošanas procesos radušies koksnē atlikumi, skaidas un šķelda, vienlaicīgi izejvielas tiek iepirktas arī no citām juridiskajām personām. Savukārt dažām granulu ražotnēm blakus atrodas koģenerācijas stacijas, piemēram, SIA „Granul Pellets” blakus ir izvietoti saistītie enerģijas ražošanas uzņēmumi SIA „Graanul Pellets Energy” un SIA „Incukalns Energy”. Arī granulu ražotājam SIA RSEZ „NewFuels” blakus ir izvietots saistītais enerģijas ražošanas uzņēmums SIA „RSEZ Energy Resources CHP”, bet SIA „Pellet 4Energia”⁵ darbojas vienotā kompleksā ar koģenerācijas staciju. Tādējādi granulu ražotnes var būt izveidotas kā patstāvīgas ražotnes, bet var darboties vienā kompleksā ar koģenerācijas staciju un ražot siltumu, kas var samazināt granulu pašizmaksu.
- 34 Lielākā daļa no saražotajām granulām ir industriālās granulas, kuru ražošanai galvenokārt tiek izmantotas skujuķoku (priede, egle) zāģskaidas, kā arī šķelda un malka. Mazākā apjomā tiek ražotas *premium* granulas, kuru ražošanai tiek izmantotas skujuķoku zāģskaidas un ēvelskaidas.
- 35 Vairākumam izpētes procesā apskatīto uzņēmumu jaudas noslodze ir 70-95 %, kas liecina, ka uzņēmumi darbojas efektīvi un to saražotajai produkcijai ir noiets. Nozares lielākie

⁵ Uzņēmuma mājas lapā ir norādīts, ka ražošanas komplekss iekļauj sevī kokskaidu granulu rūpnīcu un šķeldas koģenerācijas staciju, kurā tiek ražots dabai draudzīgs siltums un elektroenerģija. Koģenerācijas stacija paaugstina granulu rūpnīcas konkurētspēju eksporta tirgos, jo produkcijas pašizmaksa ir zemāka un tas ļauj veiksmīgi konkurēt īpaši tad, kad ir siltas ziemas un zemas granulu cenas.

uzņēmumi ražo granulas pārsvarā eksportam un tādējādi konkurē globālajā granulu tirgū.

- 36 Izpētes laikā tika iegūta un apkopota informācija par granulu realizācijas cenām Latvijas teritorijā un eksporta tirgos. 2018. gadā granulu realizācijas cenas (vairumtirdzniecībā), salīdzinot ar 2017. gadu, ir pieaugušas vidēji par 5-30%.
- 37 Izvērtējot granulu tirgu, secināms, ka granulu ražošanas tirgus izaugsme ir veicinājusi mazvērtīgās koksnes tirgu attīstību.
- 38 Ņemot vērā augošo pieprasījumu pēc granulām globālā tirgū, arī pieaug iespējas jaunus tirgus dalībnieku ienākšanai tirgū. Granulu ražošanas tirgū arī nepastāv būtiskas barjeras ienākt tirgū jauniem tirgus dalībniekiem, izņemot ieguldījumus jaunas ražošanas izveidē. Esošiem mazvērtīgās koksnes (piemēram, zāgētavas) ražotājiem uzsākot granulu ražošanu un vertikāli integrējot ražošanas ķēdi, ir iespēja efektīvizēt savu izejvielu izmantošanu un samazināt izmaksas, ražojot augstākas pievienotās vērtības produktu.
- 39 Izvērtējot konkurences apstākļus vairākos mazvērtīgās koksnes tirgos un to segmentos, kopumā secināms, ka pastāv salīdzinoši spēcīga konkurence gan piedāvājuma, gan pieprasījuma pusē. Izņēmums ir skaidu iepirkuma tirgus, kur pieprasījuma pusē konkurence ir vājāka. Izpētes gaitā netika konstatēti apstākļi, kas norādītu uz konkurences problēmām apskatītajos mazvērtīgās koksnes tirgos.